

מעמד הר סיני, שבועות (4)

מעמד הר סיני

וְכָל הָעָם רֹאִים אֶת הַקּוֹלֹת (שמות כ.טו)

באר רבי חאגיז זצ"ל: אכן במעמד הר סיני נתן הקב"ה באוזן את הכח לראות! ומדוע עשה הקב"ה נס כזה, של שינוי מובהק בטבע? כיון שכאשר חטא אדם הראשון, הוא חטא בכל חושיו, מלבד חוש השמיעה. לאוזניו לא היה חלק בחטא. לכן, לא ראוי לתת את התורה לאיברים שחטאו, אך האוזן שנותרה קדושה, ולא חטאה, זכתה לראות את הקולות של מתן תורה.

ספר "ומתוך האור, מעמד הר סיני"

נעשה ונשמע, נעשה לפני נשמע

בספר "יערות דבש" ביאר: כל דיבור היוצא מפי האדם, קודם שהוא מגיע לאוזניו של השומע, מצטיירות אותיות הדיבור בחלל האויר. למשל, אם אומר האדם את האות ב', מצטיירת באויר צורה של ב', ורק לאחר מכן מגיע הקול לאוזניו של השומע. אמנם, בעוד שהאוזן יכולה לקלוט את ההברה, אין בכחה של העין לראות את צורת ההברה החקוקה באויר, בשל דקות הציור ורוחניותו. אבל בעת שחלה על האדם קדושה, כמו במעמד הר סיני שהגשמיות נתפשטה מהם לגמרי, והם התעלו לדרגה רוחנית של אדם הראשון קודם החטא, היה בכח עיניהם לראות את צורת האותיות כפי שהציירו בחלל האויר, עוד קודם ששמעו אותן באוזניהם. כי הרי ידוע שהעין רואה קודם שהאוזן שומעת, כפי שהאדם רואה את אור הברק קודם שהוא שומע את קולו של הרעם, אף שהם יוצאים יחדיו. לכן במעמד הר סיני נאמר "וְכָל הָעָם רֹאִים אֶת הַקּוֹלֹת", היינו, הם ראו באופן מוחשי את הקולות כפי שהם נחקקו בחלל האויר, כמבואר בזוהר הקדוש פרשת יתרו.

הרי שבכל דיבור ודיבור שיצא מפי השי"ת ונחקק בחלל האויר, ראו כלל ישראל את צורת האותיות החקוקות קודם שהגיע הקול לאוזניהם. לכן אמרו בני ישראל "כל אשר דיבר ה' נעשה", כפי שראינו אותו מצויר וחרות בחלל האויר, ולאחר מכן, כאשר הגיע הדיבור לאזניהם אמרו "ונשמע" אותו באוזנינו.

ספר "יערות דבש"

פזיזות וסבלנות בעבודת ה'

חז"ל מספרים (שבת פח.): על מין אחד שראה את רבא עוסק בתורה, ומרוב טרדה פוצע את אצבעותיו עד שדם זב מהן. אמר לו: עם פזיז אתם, שהקדמתם נעשה לנשמע, ועדיין אתם עומדים בפזיזותכם! ענה לו פזיזות זו שהיתה לנו בקבלת התורה, היא זו שזכתה אותנו בה,

אוי לנו אם היינו דוחים את התשובה ואת ההחלטה לזמן אחר, שכן אחד מדרכי היצר הרע היא, שכשאר מגיע האדם להתעוררות מסוימת או שהוא מחליט על קבלת טובה, הוא עוצר אותו ואומר: סבלנות, אל תהיה פזיז מדי! לכל הפחות למחר ואז תתחיל, משום כך כאשר יש לאדם איזושהי קבלה טובה לא ידחה אותה למחר, ולא ינהג בסבלנות יתירה, אלא יעשנה מיד. זהו שאומרים בדרך צחות: "וצא הלחם בעמלק מחר", כל ענין של מחר שייך לעמלק.

ספר "ומתוך האור, מעמד הר סיני"

שבועות

מתן תורה במדבר

מעמד הר סיני ומתן תורה היו במדבר. יש שואלים מפני מה לא ניתנה התורה בארץ ישראל, הרי "אזירא דארץ ישראל מחכים" (ב"ב קנח:), וקדושתה תשפיע על המקבלים? שלימות התורה והרבה ממצוותיה אינם אלא בארץ, מדוע אם כן הקב"ה נתן לנו את תורתו עוד קודם שהגיענו לארץ ישראל? ביאור הדבר ע"פ דרשת חז"ל (משנה סוף תענית) על הפסוק בשיר השירים "ביום חתונתו וביום שמחתו לבו", ש'חתונתו' זהו מתן תורה. הקשר והחיבור שלל כלל ישראל עם הקב"ה הוא על ידי התורה. כדי שהשייכות תהיה מושלמת וללא הפרעות של היסח הדעת לדברים אחרים, צריך שהתורה תהיה הדבר היחיד ביניהם. אלו נכנסו לארץ ישראל קודם מתן תורה, עלול היה לקרות שילכו איש לגפנו ולתאנתו, והתורה מה תהא עליה? ארבעים שנה במדבר ללא התעסקות בשדה וחרם, הן כ"חדר יחוד" בין הבעל והאשה בהם מתחזקות השייכות ביניהם.

מעולם לא שמענו שהחופה תהיה מתוך הבית ומיד לאחריה תפנה הכלה לעבודת המטבח. במדבר, ללא כל הפרעה, נקבע לדורות עולם הקשר והדביקות של כלל ישראל אל הקב"ה על יד התורה. אפילו מצות ישוב ארץ ישראל עדיין לא חלה, וכל ההתעסקות היתה תורה בלבד.

זוהי החתונה, החופה והיחוד בין כנסת ישראל להביהם שבשמים.

רב פינקוס זצ"ל בספרו "פסח ספירות העומר שבועות"

בכל יום יהיו בעיניך כחדשים

כתוב בתורה "והקרבתם מיחה חדשה לה" (ויקרא כג, טז), צוותה התורה להביא בחג השבועות מנחה חדשה, היינו, מנחה הראשונה הנקרכת מן התבואה החדשה. כתב ה"כלי יקר" כאן רמזה התורה על יום מתן תורה, כי התורה צריכה להיות חדשה אצל האדם, כאילו היום

הלכה: סדר אמירת פרקי אבות

מסכת אבות עצמה אינה אלא חשמת הפרקים הראשונים של פרקי אבות, אך לאמירת פרקי אבות הוסיפו עליהם את פרק "שנו חכמים" שהיא ברייתא, ונקראת גם "קנין התורה". ונהגו לומר בכל שבת פרק אחד כדי לסיים את ששת הפרקים קודם שבועות. לפי מנהג האשכנזים לומר פרקי אבות עד ראש השנה. בחג השבועות שחל בשבת אין אומרים פרקי אבות, אך בשבת ערב שבועות אומרים פרקי אבות.

ספר "בן פסח לשבועות"

פתגם: הסימן לאהבה אמיתית הוא השיכחה, כאשר אדם שוכח את עצמו הוא חושב רק על מי שהוא אוהב.

ספר "שמחה"

מעילה:

זריקת הדם מוציאה מידי מעילה משום מעשה שנעשית מצוות, או משום שהותר לכהנים. (מקדש דוד ח"א ארבע עבודות, וכן חקר בגר"ח סטנסיל שעב האם צריך זריקה המתרת באכילה או רק זריקה מכפרת)

ספר "קובץ יסודות וחקירות"

סיפור: גדול בישראל

הגדול ממינסק נזדמן פעם לאכסניה אחת עם אחד מעמיתיו הרבנים. בהיותם עייפים ותשושים מטילטולי הדרך, היו חוככים בדעתם: מה יעשו קודם, יאכלו, או ישכבו לישון? נענה הגדול ואמר דרך בדיחותא: החא משנה מפורשת היא: שינה באכילתן הבכור יאכל, כלומר: שינה ואכילה מה קודם? הוא אומר: הבכור יאכל, זכות הבכורה לאכילה.

ספר "חד וחלק" חלק ד' (דף קסב)

שבת שלום

יוצא לאור לרפואה שלימה של דינה בת מרים, ויקטוריה שושנה בת ג'ויס חנה, רפאל יהודה בן מלכה, אליהו בן מרים, שלמה בן מרים, חיים אהרן לייב בן רבקה, שמחה ג'וזת בת אליז, חיים בן סוזן סולטנה, סשה שלום בן דבורה רחל, אבישי יוסף בן שרה לאה, אוריאל נסים בן שלמה, פייגא אולגה בת ברנה, רינה בת פיבי. לידה קלה לרינה בת זהרה אנריאת. לעילוי נשמת: ג'ינט מסעודה בת ג'ולי יעל, שלמה בן מחה.

קבלה מהר סיני. הוסיף הכלי יקר, לא נכתב בתורה בפירוש כי חג השבועות הוא יום מתן תורה רק ברמז, כי לא רצה הקב"ה להגביל יום ידוע, לפי שצריך האדם שיהיה, לפי שצריך האדם שיהיה נדמה לו בכל יום ויום, מכל ימות השנה, כאילו באותו יום קבלה מהר סיני. כי מאמת אמרו חז"ל שהתורה נמשלה לדד, מה דד כל זמן שהתינוק ממשמש מוצא טעם חדש, כך התורה כל ההוגה בה מוצא מכל יום טעם חדש, נמצא א"כ, שאצל ההוגים בתורה כל יום מקבלים טעם חדש בתורה ונחשב אלצם כאילו היום קבלו מהר סיני, על כן אין ראוי להגביל יום ידוע לניתנה.

וזה שאמר חז"ל: שיהיו דברי תורה חדשים עליך ולא כדבר ישן שלבו של אדם קץ בו, שהרי באמת אתה מוצא בה דבר חדש בכל יום ויום.

ספר "אוצרות התורה שבועות"

תורת ה' תמימה משיבת נפש (תהילים יט)

כתוב בפסוק: "תורת ה' תמימה משיבת נפש", פירש ה"בעל שם טוב", התורה תמיד שלימה ומעולם לא התחיל בה אדם, והיא משיבת נפש, בכל פעם מוצא העוסק בה חיות חדש, וכאילו לא התחיל בה עדיין.

ספר "מקדש מעט"

מתן תורה נחוג בו' בסיון

רב יוסף ביומא דעצרתא, עבדי לי עגלא תליתא. אמר, אי לא האי יומא כמה יוסף איכא בשוקא (פסחים:)
יש להבין מה כוונתו במה שאמר רב יוסף "אי לא האי יומא וכו'", עוד יש להבין למה חגג רב יוסף, ומדוע אנו חוגגים את מתן תורה?

ה"ענף יוסף" משיב על שאלה ששאלו רבים: מדוע, בכלל נתן לנו הקב"ה את התורה? הלא אפשר להגיע לקיום כל מצוות התורה ללא שנקבלה מהשי"ת, שכן אברהם אבינו קיים את כל התורה כולה (יומא כח:). אף שתי מאות שנים לפני מתן תורה? אלא, התשובה לכך היא, שלא כל אדם מסוגל לכך. ואיך עשה זאת אברהם? איך הגיע בעצמו לקיום התורה, בלא שניצטוו כמעט בשום מצוה? אברהם אבינו קידש את עצמו כל כך, עד שאיבריו אצו רצו מעצמם לכל דבר מצוה, אולם לכך מסוגל רק אדם גדול כאברהם אבינו, והואיל ולא כל איש מישראל יכול לקיים את התורה מתוך הרגש, לפיכך ה' נתן לנו את התורה, כי מתוך ציווי אנו נקימה. ועל כך הודה רב יוסף להשי"ת ואמר: הקב"ה נתן לנו את התורה כי ידע שרק האבות מסוגלים למדרגה של קיום ללא ציווי. לכן טובה גדולה שעשה עימנו הקב"ה שנתן לנו את התורה במעמד הר סיני, שאם לא כן, אני לא הייתי מסוגל להגיע למעלות הללו מעצמי, כמו שעשו האבות הקדושים, ואם כן, חג גדול הוא לנו, ועל כן הכינו לכבודו השר משובח.

ספר "ומתוך האור ספירת העומר, רק השבועות"

